

NORSK GROTTFORBUND
NORWEGIAN SPELEOLOGICAL SOCIETY

Postboks 1301-sentrum
N-8602 MO

Medlem av: **UIS Union Internationale de Spéléologie**
attaché a l'UNESCO, cat. B

Medlem av: **Frivillige Organisasjoners**
Redningsfaglige Forum

Postgiro 0530.4139325

<http://www.speleo.no>

ngf@monet.no

•
Kraftlag i Nord-Trøndelag, Nordland og Sør-Troms, jfr. adresseliste.

•
Deres ref:

Vår ref:

\Kraftlag-1\2002

Dato:

2. september 2002

FORSØPLING AV GROTTTER.

Norsk Grotteforbund, NGF, er et samarbeidsorgan for enkeltpersoner og lokalorganisasjoner som driver med grotting. NGF har arbeid for vern av grotter og karstforekomster som en del av sin formålsparagraf, jf. § 3 i våre vedtekter.

Grotter og karst dannes i kalkførende bergarter, i Norge nesten utelukkende i kalkspatmarmor. Kalkspatmarmor finnes det mye av i Nord-Trøndelag, Nordland og Sør-Troms og det er der man finner de aller fleste grottene i Norge.

NGF har nå blitt kjent med at det i noen grotter i Nordland har blitt funnet rester og etterlatenskaper etter bygging av kraftledninger. Forsøpling som dette er brudd på Forurensningslovens § 7. Som eksempel kan nevnes at en privatperson høsten 2001 ble idømt 8.000 kr. i bot for å ha hevet søppel i grotta Bjørndalssjakta i Saltdal kommune.

NGF mener forsøpling av grotter er ekstra ille, fordi grotter er spesielt sårbare og verneverdige naturobjekt. I vedlegget beskrives fire forhold som gjør norske grotter verneverdige. Norsk Grotteforbund ber alle kraftlag i områder med grotter og karstforekomster om å være oppmerksom på og ta hensyn til de verdiene som grottene representerer i sitt arbeid.

Norsk Grotteforbund oppfordrer herved alle kraftlagene i Nord-Trøndelag, Nordland og Troms innstendig om ikke å hive ledningsrester og andre etterlatenskaper i grotter eller ødelegge dem på andre måter.

NGF vil benytte anledningen til å oppfordre til at ved all utbygging av kraftverk og kraftledninger så må registrering av sårbare og/eller verneverdige grotter med som en naturlig del av utredningsarbeidet. Registreringene må gjelde både selve grotta, i grotteåpningen og i det området utenfor som det er naturlig å se sammen med grotta.

Med hilsen for NGF

Anders Westlund
Nestleder

Vedlegg: "Forhold som gjør norske grotter verneverdige."

ADRESSELISTE.

- Andøy Energi A/S, Postboks 40, 8493 RISØYHAMN.
- Ballangen Energi A/S, Bjørkåsvn. 69, 8540 BALLANGEN.
- Bindal Kraftlag A/L, 7980 TERRÅK.
- Bodø Energi A/S, Sivert Nielsens gt. 52, 8002 BODØ.
- Dragefossen kraftanlegg A/S, Postboks 20, 8250 ROGNAN.
- Evenes Kraftforsyning A/S, Strandven. 31, 8533 BOGEN I OFOTEN.
- Fauske Lysverk A/S, Postboks 4, 8201 FAUSKE.
- Hadsel Energiverk A/S, Postboks 26, 8451 STOKMARKMES.
- Helgeland Kraftlag A/S, Postboks 356, 8454 MOSJØEN.
- Hålogalandskraft, Rødbergveien 14, 9480 HARSTAD.
- Lofotkraft A/S, Valgata 1, 8305 SVOLVÆR.
- Meløy Energi A/S, Kystvn. 4, 8150 ØRNES.
- Narvik Energi A/S, Postboks 55, 8501 NARVIK.
- Nord-Salten Kraftlag A/L, Postboks 70, 8276 ULVSVÅG.
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, Sjøfartsgate 3, 7736 STEINKJER.
- Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk, 7800 NAMSOS.
- Rødøy-Lurøy Kraftverk A/S, 8126 TJONGSFJORDEN.
- Salten Kraftsamband A/S, Postboks 318, 8201 FAUSKE.
- Sjøfossen Energi A/S, 8140 INNDYR.
- Skjerstad Kraftlag A/S, 8100 MISVÆR.
- Sundsfjord Kraftlag I/S, 8120 NYGÅRDSJØEN.
- Sørfold Kraftlag A/L, Postboks 40, 8226 STRAUMEN.
- Troms kraft, 9291 TOMASJORD.
- Troms kraft, 9303 Silsand .
- Troms kraft, Fossmo, 9325 Bardufoss.
- Vesterålskraft Nett A/S, Strandgt. 47, 8400 SORTLAND.

VEDLEGG: FORHOLD SOM GJØR NORSKE GROTTOR VERNEVERDIGE.

1. Grotter inneholder mange spesielle geologiske forekomster, som ofte er unike for grotter. Her nevnes dryppstein, månemelk (et såkalt "halvorganisk" og grøtaktig stoff), særegne mineralutfellinger, vanneroderte steiner og fjellvegger m.v. Disse har det ofte tatt flere tusen år å danne, samtidig er de ofte meget lette å ødelegge.
2. Forskning har vist at grotter er unike databaser for kunnskap om hvordan klima, fauna, flora og isbreer har utviklet seg i Norge (og i andre land) gjennom de siste millioner år. Denne kunnskapen kan tilegnes fra i hovedsak to kilder: Ved studier av sedimenter og andre levninger (skjeletter) i grottene og ved å studere alderen på speleothemer (dryppstein) i grottene.
 - A. Det er meget vanskelig å finne sedimenter på landoverflaten i Norge som er eldre enn siste istid. Bare på meget beskyttede steder og der hvor iserosjonen har vært liten, f.eks. i grotter, har det vært mulig for eldre sedimenter å bli bevart frem til vår tid. Et godt eksempel på dette er isbjørnknoklene som ble funnet i ei grotte i Kjøpsvik i 1991, disse knoklene er datert til å være 115.000 år gamle.
 - B. Studier av en fossil dryppstein fra Rana (datert til ca ½ million år vha. uran-serie dateringsmetoden) har fortalt oss at vi hadde tre på hverandre følgende varme perioder (mellomistider) hvor det var furu- og bjørkeskog under klimabetingelser som til dels var bedre enn i dag.
3. Mange grotter har med sitt absolutte mørke og lave energitilgang utviklet spesielle økosystemer. De norske hule-økosystemene er foreløpig lite undersøkt. Vi kan forvente at disse økosystemene, små og store, kjente og ukjente, vil være svært følsomme for forstyrrelser.
4. Mange grotter som har blitt brukt av mennesker i tidligere tider inneholder store arkeologiske verdier. Et eksempel på historiske funn i grotter er den 2900 år gamle bålplassen som i 1994 ble funnet i ei grotte i Ofoten-området. Et annet eksempel er Daumannhola på Fauske der det er funnet en grav fra 1100-tallet.